

دانشگاه پیام نور

طراحی برنامه آموزشی و ترویجی در کشاورزی

www.ketab.ir

دکتر رویا کرمی

سرشناسه	کرمی، رویا، ۱۳۵۱ -
عنوان و نام پدید آور	طراحی برنامه آموزشی و ترویجی در کشاورزی / تألیف رویا کرمی؛ تهیه و تولید دفتر تدوین و تولید کتب و محتوای آموزشی.
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	دوازده، ۱۳۴ ص: مصور، جدول.
فروست	دانشگاه پیام نور؛ ۲۵۸۶: گروه توسعه کشاورزی و منابع طبیعی؛ ۱/۳
شابک	978 - 964 - 14 - 0634 - 1
وضعیت فهرست نویسی	قیفا
یادداشت	کتابنامه: ص. [۱۳۱] - ۱۳۴.
موضوع	کشاورزی - ایران - ترویج - برنامه های درسی
موضوع	Agricultural extension work -- Iran -- Curricula
موضوع	کشاورزی - ایران - برنامه های درسی - ارزشیابی
موضوع	Agriculture-- Iran-- Curricula-- Evaluation
موضوع	برنامه های درسی - ایران - آموزش برنامه ای
موضوع	Education -- Curricula -- Iran -- Programmed instruction
موضوع	کشاورزی - ایران - ترویج - آموزش برنامه ای
موضوع	Agricultural extension work -- Iran -- Programmed instruction
شناسه افزوده	دانشگاه پیام نور، دفتر تدوین و تولید کتب و محتوای آموزشی
شناسه افزوده	دانشگاه پیام نور.
شناسه افزوده	Payam Noor University
رده بندی کنگره	۶۴۴.۰۷
رده بندی دیویی	۶۳۰.۰۱۵۰۹۹۵
شماره کتابشناسی ملی	۵۷۰۳۰۴۹

اول شهریور ۱۳۹۸

طراحی برنامه آموزشی و ترویجی در کشاورزی

شمارگان: ۲۰۰ جلد

مؤلف: دکتر رویا کرمی

قیمت: ۱۶۰۰۰۰ ریال

ویراستار علمی: دکتر مهناز محمدزاده

تهیه و تولید: دفتر تدوین و تولید کتب و محتوای آموزشی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ و توزیع دانشگاه پیام نور

شابک: ۱ - ۰۶۳۴ - ۱۴ - ۹۶۴ - ۹۷۸

ISBN: 978 - 964 - 14 - 0634 - 1

فروش این کتاب فقط از طریق نمایندگی های دانشگاه پیام نور مجاز می باشد و فروش آن در سایر مراکز فروش کتاب موجب تعقیب قانونی فروشنده خواهد گردید.

(کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ و متعلق به دانشگاه پیام نور است. تولید، کپی یا خلاصه برداری، نشر و ترجمه، چاپ، افست، توزیع گسترده، تهیه CD و ... این اثر یا بخشی از آن اعم از متن، طرح پست و روی جلد و ... بدون اخذ مجوز کتبی از معاونت فناوری و پژوهش دانشگاه خلاف مقررات و تعرض به حقوق مادی و معنوی دانشگاه است. متخلفین وفق قانون حمایت از مولفان و مصنفان و هنرمندان دارای مسئولیت حقوقی و کیفری بوده و تحت پیگرد قرار می گیرند.)

آدرس فروشگاه مرکزی چاپ و انتشارات دانشگاه پیام نور: تهران، خیابان شهید رجایی،

نرسیده به تقاطع آزادگان، جنب ورزشگاه یادآوران. تلفن: ۵۵۵۰۲۱۰۴ - ۵۵۰۰۹۸۳۸

سایت فروش اینترنتی: <http://digibook.pnu.ac.ir>

فهرست مطالب

پیشگفتار
مقدمه

ته
یازده

۱	فصل اول: مبانی طراحی برنامه آموزشی و تربیتی
۱	هدف کلی
۱	هدف‌های یادگیری
۲	۱-۱ پارادایم و تئوری طراحی آموزش
۴	۲-۱ آموزش، نظام آموزشی و طراحی آموزشی در رویج کشاورزی
۷	۳-۱ تاریخچه طراحی آموزشی
۱۱	۴-۱ طراحی آموزشی و رویکردهای یادگیری
۱۴	۵-۱ عوامل مؤثر بر طراحی برنامه آموزشی تربیتی
۱۵	۶-۱ اهداف طراحی برنامه آموزشی تربیتی
۱۶	۷-۱ مزایای طراحی برنامه آموزشی تربیتی
۱۶	۸-۱ محدودیت‌های طراحی برنامه آموزشی تربیتی
۱۷	۹-۱ اصول طراحی برنامه آموزشی تربیتی
۱۹	۱۰-۱ الگوهای طراحی آموزشی
۲۰	۱-۱۰-۱ الگوهای طراحی برنامه آموزشی
۲۵	۲-۱۰-۱ الگوهای طراحی برنامه آموزشی تربیتی
۴۲	۳-۱۰-۱ الگوی کاربردی در طراحی برنامه‌های آموزشی تربیتی
۴۳	خلاصه فصل اول
۴۶	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل اول
۴۸	سؤالات تشریحی فصل اول
۴۹	فصل دوم: مؤلفه قبل از فرایند طراحی برنامه آموزشی تربیتی نیازسنجی و تحلیل فراگیر
۴۹	هدف کلی

۴۹	هدف‌های یادگیری
۵۰	۱-۲ روش‌های اجرای مؤلفه قبل از طراحی برنامه
۵۱	۲-۲ تحلیل هدف
۵۲	۳-۲ سنجش عملکرد
۵۲	۴-۲ نیازسنجی
۵۳	۵-۲ تحلیل فراگیر
۵۳	۶-۲ خاستگاه نیازسنجی در طراحی برنامه آموزشی ترویجی
۵۵	۷-۲ اهمیت، اهداف و اصول نیازسنجی
۵۶	۸-۲ ابعاد نیازسنجی
۵۷	۹-۲ الگوهای نیازسنجی
۶۴	۱۰-۲ روی عملیاتی نیازسنجی قبل از طراحی برنامه آموزشی ترویجی
۶۵	۱۰-۱ سازماندهی تیم تحقیق
۶۷	۲-۱۰-۲ موضوع تحقیق
۷۲	۳-۱۰-۲ روش‌ها
۷۳	۴-۱۰-۲ داده‌های تحقیق
۷۴	۵-۱۰-۲ رهیافت تحقیق
۷۵	۶-۱۰-۲ روش جمع‌آوری اطلاعات
۸۱	۷-۱۰-۲ تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات
۸۴	۸-۱۰-۲ تهیه گزارش و اطلاع‌رسانی به مراجع مربوط
۸۴	خلاصه فصل دوم
۸۷	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل دوم
۸۹	سوالات تشریحی فصل دوم
۹۱	فصل سوم: فرایند طراحی برنامه آموزشی ترویجی و ارزشیابی
۹۱	هدف کلی
۹۱	هدف‌های یادگیری
۹۲	۱-۳ مؤلفه طراحی برنامه آموزشی ترویجی و مؤلفه ارزشیابی
۹۲	۲-۳ مؤلفه طراحی برنامه آموزشی ترویجی
۹۲	۱-۲-۳ گروه طراحی آموزشی
۹۳	۲-۲-۳ تبیین اهداف و طبقه‌بندی هدف‌های آموزشی
۱۰۱	۳-۲-۳ سازماندهی محتوا
۱۰۳	۴-۲-۳ تبیین راهبردهای پیش آموزشی
۱۰۴	۵-۲-۳ راهبردها و روش‌های آموزشی
۱۱۷	۶-۲-۳ ارزشیابی آموزشی
۱۱۸	۷-۲-۳ تدوین طرح برنامه آموزشی
۱۲۰	۳-۳ مؤلفه پس از طراحی برنامه آموزشی ترویجی (ارزشیابی)
۱۲۱	۱-۳-۳ الگوی سیپ

۱۲۱	۳-۳-۲ الگوی نتیجه محور ارزشیابی
۱۲۱	۳-۳-۳ الگوی کرک باتریک
۱۲۲	۳-۳-۴ ارزشیابی فرایند طراحی برنامه آموزشی
۱۲۳	خلاصه فصل سوم
۱۲۵	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل سوم
۱۲۷	سؤالات تشریحی فصل سوم
۱۲۹	پاسخنامه
۱۳۱	منابع

www.ketab.ir

پیشگفتار

آموزش ترویجی، ارزش غیبی، سمی است که نیازمند، برنامه‌ای مبتنی بر نیاز (احصاشده از طریق نیازسنجی، تحلیل هدف، یا سنجش محتوا) و رضایت فراگیران غیرهمگنی است که پس از فراغت از آموزش به‌دانش کاربرد آموخته‌ها در عمل هستند. نظام آموزش‌های ترویجی همانند سایر نظام‌های آموزشی، مجموعه برنامه‌ها، روش‌ها و مواد فراهم آورده‌شده برای دستیابی به اهداف مشخص آموزشی است. نظام طراحی برنامه‌های ترویجی به سه صورت متمرکز با برنامه‌های پیش‌ساخته، غیرمتمرکز با برنامه‌های حقیقت یافته و نیمه‌متمرکز با برنامه‌های خود ساخت اجرا می‌شود. تاریخچه طراحی آموزشی در ترویج کشاورزی عجین با تغییرات روز در سایر آموزش‌ها و به‌ویژه آموزش بزرگسالان به‌جهت ویژگی‌های مخاطبانش بوده‌است. به‌جایگاه انبارادایم حاکم تجزیه و تحلیلی به‌سوی بهره‌برداری از نقش غالب پارادایم نظام‌گرا حرکت کرده‌است. از تئوری جعبه سیاه راه را به‌سوی تئوری جعبه شفاف پیموده‌است و در ساختارگرایی به‌سوی شناخت‌گرایی و ساختن‌گرایی حرکت کرده‌است. طراحی برنامه‌های آموزشی ترویجی از سه دسته اصول پیروی می‌کنند: اول اصول مربوط به عوامل و دست‌اندرکاران طراحی برنامه است که شامل اصل مشارکت دست‌اندرکاران و مخاطبان (مردم محلی) با تأکید بر طراحی تعاملی برنامه در مقابل طراحی انفرادی و غیرتعاملی است. دوم اصول مربوط به طبیعت برنامه است که بر تجزیه و تحلیل شرایط موجود، مبتنی بر علایق و نیاز مخاطبان، مبتنی بر حل مسئله و در راستای توسعه تأکید دارد. سوم مربوط به فرایند طراحی برنامه است که بر اصل استمرار، انعطاف‌پذیری، جامعیت،

واقع‌بینی (اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و...)، نوگرایی، ارزشیابی و انجام پیش‌بینی‌های لازم برای ایجاد تعهد اجرا است. این کتاب با فصل‌بندی به شرح مندرج در مقدمه تلاش دارد ضمن آشناکردن دانشجویان با ویژگی‌های خاص طراحی برنامه‌های آموزشی ترویجی، آن‌ها را جهت طراحی عملیاتی برنامه‌های آموزشی ترویجی توانمند کند.

www.ketab.ir